

BORGEN OG BYEN.

Så langt tilbage vores viden rækker har der boet mennesker ved Aggersund. Fra stenalderens Ertebølleperiode, ca. 5.200-4.200 fvt, kender vi en boplads ved sundet. Den lå lidt nord for den nuværende by, fordi sundet var en del bredere dengang. Beboernes efterladenskaber tyder på, at deres vigtigste føde var sangsvaner.

Fra jernalderen er der spor efter en stor landsby, der lå ved Aggersund fra ca. 600-950. Den blev tilsyneladende revet ned for at skaffe plads og frit udsyn for vikingeborgen Aggersborg. Ved udgravningen af borgen blandede stolpe hullerne sig med dem fra borgen, så det kan ses, at den havde en stor udstrækning, der rakte ud over borgens diameter.

Den var ikke nogen almindelig landsby til landbrug. Med sin strategiske beliggenhed har den haft flere handelsmæssige funktioner. Der er flere forslag til, hvad der blev af beboerne, som vi må formode bosatte sig et andet sted. Flere arkæologer tror, at de har bosat sig ved Ørbæk, hvor der blev slået mønt omkring Knud den Stores og Hardeknuds tid i 1000-tallet. Trods ihærdige anstrengelser er det endnu ikke lykkedes at finde spor efter møntværksted eller landsby.

AGGERSBORG.

Aggersborg var den største af de fire kendte vikingeborge. Med en vold diameter på 286 m. rummede den 48 huse og var lige så stor som de tre andre tilsammen. De var alle sammen bygget omkring 980, og fik en kort levetid. Muligvis blev Aggersborg allerede forladt i 986 under Svend Tveskægs oprør mod Harald Blåtand.

I modsætning til de tre andre borge, ser det ud til, at Aggersborg ikke var en tvangsborg, der skulle holde befolkningen i ro, men en strategisk beliggende borg, der skulle kontrollere trafikken over Aggersund og den søværts trafik på Limfjorden. Man mener, at fjorden var åben mod vest og muligvis også mod nord ad Vejlerne.

Borgene fik altså ikke den store politiske betydning, men Aggersborg er den eneste, der kan opvise en ubrudt efter historie til vores dage. I 1086 ville Kong Knud med det senere tilnavn Den Hellige samle en flåde i limfjorden for at forsøge at generobre England.

Han var for hård, og fik vikingehøvdingene imod sig. De fjorde oprør og overfaldt Aggersborg, hvor kongens mænd opholdt sig. Knud selv havde indlogeret sig i Bejstrup (Biskopstorp), og det lykkedes ham at komme over fjorden og flygte sydpå. Han endte i Odense, hvor han blev myrdet i kirken. Munkene øjnede en chance til større opmærksomhed og indtægter fra pilgrimme ved at få Knud gjort til helgen.

HELGENBIOGRAFIER.

Det lykkedes, og der blev udgivet ikke mindre end to helgenbiografier. Ingen af forfatterne har kendt kongen, men biografien af Ælnoth omtaler udførligt overfaldet på Aggersborg, som her kaldes kongsgård, og selv om helgenbiografier ikke kan tillægges den store historiske sandhedsværdi, tyder det på, at det i hvert fald ikke er vikingeborgen, det går ud over.

Oplysninger fra de næste 600 år stammer fra skriftlige kilder, for der er ikke fundet spor efter kongsgården, som antagelig skjuler sig under den nuværende Aggersborggård eller under tætte bevoksning. Den var i kongens eje indtil 1579, hvor Frederik II afhændede den til adelsdamen Vibeke Podebusk.

ØDELAGT.

Inden da havde gården oplevet en del. Den 9. marts 1373 forpligtede Niels Eriksen Gyldenstjerne sig overfor Valdemar Atterdag sig til at genopføre borgen Aggersborg som den var førhen. Han havde ødelagt den under uroligheder vendt mod kongen.

Dokumentet er bevaret, og giver en ganske god beskrivelse af Aggersborg, som altså på den tid var en borg. Han lover "inden et år fra dato uden forhandling at opføre og bygge borgen Aggersborg tillige med forborgen kaldet "forborg" på alle måder, nemlig med bygninger, huse, fæstningsværker, kaldet "barfred", med palisade kaldet "planker" med broer, grave, volde, kaldet "wææle", krot sagt på alle måder, således som samme borg med forborg tidligere var bygget før samme borgs brand. Ligeledes lover vi . at genopbygge gården foran

borgen Aggersborg således som samme gård kaldet "ladegård" på alle måder var bygget." Brevet er på latin, men ordene i anførselstegn er skrevet på dansk.

I 1441 blev Aggersborg brændt af i forbindelse med oprøret mod Christoffer af Bayern, og her kaldes den kongens gård. I en folkevise står der: De rede frem ad Aggersborg, og frem ad Aggersborg by. De satte ild på kongens gård, det stod så højt i sky.

SPEITZER-SLÆGTEN.

Aggersborggaard anno 1999! midten af 1600-årene, mens Erik Kaas var ejer, brændte gården to gange, men efter den tid levede herregården videre med skiftende ejere. Blandt de mere kendte var Speitzer-slægten. Indtil 1718 havde gården haft adelige ejere, men nu fik Mads Gregersen Speitzer skøde. Han var en driftig landmand, der opkøbte ejendomme og forøgede gårdens værdi.

Christen Speitzer følte sig så vel ved magt, at han ville oprette gården til stamhus, så den ikke skulle deles, men gå i arv til ældste søn. Han var ganske vist ikke adelig, men gårde over 400 tdr. hartkorn kunne blive stamhuse. Oprettelsen blev tinglyst 12. oktober 1768 ved Landstinget i Viborg.

BONDEPLAGERNE

Christen Speitzer var død 2. maj 1767, og arvingerne gjorde ingen indsigelser mod stamhuset. Men da sønnen Mads ville overtage godset, gjorde de øvrige arvinger vrøvl og krævede stamhusoprettelsen omstødt med henvisning til, at familien ikke var adelig, og at oprettelsen ikke var godkendt af kongen. Det blev til retssag, der endte for højesteret, der gav arvingerne ret og omstødte oprettelsen af stamhus. Mads Speitzer købte de andre arvinger ud med 36.500 rdl.

Mads Speitzer blev som 32-årig gift med den 28-årige Anne Margrethe Gleerup, men det ubehagelige indtryk, som samtiden havde af ham, viste sig også her. Allerede i 1780 blev han skilt fra konen, fordi "han viste sig hård mod hende, som han beegnedede med hug og slag samt foragtede hende og holdt sig til andre, ligesom han også skal have besvangret en af deres tjenestepiger". Hans skudsmål som herremand er lige så dårligt.

Hans brutale optræden fik bønderne til en sen nat, da han var på vej til gården Ørndrup, at møde op maskerede og overfalde ham. Han blev gennempryglet og senere slæbt hen til en stor sten, hvor man knuste den højre hånd, der så ofte havde gennempryglet dem uden nævneværdig grund. Han blev læsset på sig vogn, som så ved hestenes egen hjælp måtte finde hjem. De skyldige forsvandt til udlandet!

Der går en mængde sang om Speitzer, bl.a. at han spillede kort med fanden og tabte, men reddede sig ved at køre om kap med ham til Aggersborg, hvor han lige nåede at smække porten i.

Hans forhold til andre var lige så dårligt. Det gælder også fiskerettighederne ved Aggersborg, som Løgstørfiskerne "af alders tid har brugt dette fiskerie imod en årlig afgift til Aggersborggårds ejere." Denne mulighed for at fiske som sædvanlig blev nægtet, fordi Speitzer selv ville fiske.

Da fiskeriet var Løgstørs hovederhverv var det noget af en katastrofe, ikke mindst, da Speitzer heller ikke fiskede. Sagen gik til staten, som meddelte, at den ejede retten, men havde givet koncession til Aggersborggård mod behørig afgift. I 1781 udtog Speitzer stævning mod Løgstørfiskerne. Sagen endte i Højesteret, men Løgstørfiskerne vandt.

Mads Speitzer solgte gården i 1803 og flyttede til en mindre gård ved Farstrup, hvor han døde fire år senere.

I de følgende 50 år havde godset fem ejere, hvoraf nogle udstykkede og solgte fra, men fra salget i 1852 kom der en stabilisering. Den nye ejer Jacob Nørgaard blev den første i en række, der omdannede gården til en slægtsgård. Deres mange børn blev anbragt på store gårde rundt omkring.

Efter Jacob Nørgaards død drev hustruen, Ane Cathrine, gården videre indtil sønnen Hans købte den i 1903. Han blev gift med Anne Nørgaard, som døde i 1934. Hans døde i 1936.

Så blev gården overtaget af søskendeparret Jacob og Inger Marie drev gården videre med bestyrer lige til sin død i marts 1990. Hun blev mere eller mindre tvunget til at frede området, hvor vikingeborgen lå med henblik på en delvis restaurering af volden. Inger Marie Nørgaard døde i marts 1990 i en alder af 93 år. Hun havde bestemt, at familien Nørgaard ville skænke en klokke til kirken. Den blev indviet 6. februar 1992, og bærer følgende indskrift: Til Guds ære i glæde og sorg jeg ringer for sjæle i Aggersborg.

Den sidste ejer fra 1990 af Aggersborggård er Regitze Johnsen, som har omdannet gården til et A/S. Hun driver fåreavl i stor stil og er i gang med at restaurere bygningerne, hvilket bl.a. har indbragt en præmie for smukt byggeri. Også gamle håndværk med tilknytning til gården er blevet genoplivet, og er blevet en attraktion, ikke mindst i turistsæsonen.

Der er ved kirken indrettet et lille museum, der viser tilblivelsen af fæstningen.

FÆRGEVÆSENET

Billedet af den gamle Aggersund færge er ikke taget i Aggersund. Der har sandsynligvis været overfart over Aggersund siden den tidlige middelalder, og det har tilsyneladende hørt under kronen, som udstedte færgeprivilegiet. I 1500-tallet havde overfarten mistet det meste af sin landsdækkende position og var sunket ned til en mere lokal færgerute.

I august 1516 fik lensmanden på Aalborghus, Niels Clementsen, Christian II til at underskrive et påbud til okse- og studehandlerne i Vendsyssel og Thy, at deres øksne kun måtte passere Limfjorden ved enten Aggersund eller Aalborg. Det har naturligvis gavnet de to overfarter, men havde nok også et praktisk formål: Ligesom ved sildesaltingen var det lettere at holde styr på afgifterne til kongen, når der kun var to steder at tælle kvæget.

Kongen tildelte bevillingen til Aggersund Færgeri til Hans Tolder i Aalborg den 11. November 1521. Glæden var kun kort, og så fik Peder fra Lendrup livsbrev på færgeriet.

I 1584 kom færgehusene ved Aggersund under Aggersborggård. Der boede færgemænd både nord og syd for fjorden, og i 1700-tallet skiftedes de til at færge en uge ad gangen fra syd og nord.

Ruten havde konkurrence fra en anden overfart, der gik fra Aggersborggård over Borreholmen til den lille færgeholm udfør Løgstør. Selv om man skulle køre eller vade ca. 1 km. I fladvand til færgeholmen, var ruten meget populær. Båden var mindre end færgen ved Aggersund, så de fleste kreaturer kom over der.

I en opgørelse fra 1833 ses det:

	LøgstørAggersund	
Personer	2593	2092
Heste	14	988
Svin, Gæs	71	109
Korn, Flæsk	53 læs 163	5 læs
Flyttegoods	læs	8 læs
Stort Kvæg	0	1520

Det var ikke altid lige morsomt at komme over med færge. F.eks. sendte en stærkt ophidset præst en klage i 1808 over Aggersundfarten, hvor en "fortrædelig, ondskabsfuld" færgemand slog om sig med "skokke af djævl", mens færgen blev var at ligne et synkefærdigt udueligt vrage, hvortil ingen uden livsfare kunne betros sig. "Og på samme vis henlå kysterne ved Aggersund i rå naturtilstand uden det mindste kunstanlæg".

(Billede.)

I 1810 hedder det: "Ingen gør sig et begreb om det slaviske arbejde, hvortil færgefolkene var fordømte, når de ved Aggersund uden hensyn til vejr eller årstid måtte pjaske ca. 500 alen ud i forstranden fra Hanherred, hver gang færgen skulle afgå, ofte slæbende på de rejsende, som selv ville hygge skindet. Og helt umenneskelige var kravene i vinterkulden, når isskorpen yderligere skulle brydes; selv kvinder to del deri, så det med rette blev fremhævet, at under slige vilkår måtte drivfjederen ene og alene søges i kjærlighed til familie og hjemstavn". At det ligefrem kunne være livsfarligt at begive sig til færgen, kan vi se af et skifte fra 1778, hvor det berettes, at fæsteren Peder Christensen i Bjerre "var kommet af dage og aflivet ved hands frakiørsel sidste fredag aften fra Løgstør Pæll". Han kørte forkert og endte med vogn og heste i dybet.

Det har været diskuteret, hvad "Løgstør Pæll" var og hvor den befandt sig. Ingen kan svare med sikkerhed, men sammenlignet med andre pælenavne, f.eks. ved Bygholms Vejle er det sandsynligt, at det har været en pæl, der angav hvor man skulle kære ud i vandet for at komme over til færgeholmen, eller måske en pæl på selve holmen.

Der var ingen anløbsbroer, så færgerne måtte lægge til med siden, og vognene skulle "væltet ombord". Når det så oven i købet hændte ret ofte, at færgen ikke afgik på grund af dårligt vejr, kan man forestille sig, at folk klagede sig.

Postvæsenet havde en rute fra Aalborg til Aggersund, der skulle over med færgen og videre mod vest nordenfjords. Man lagde dengang stor vægt på at være præcis, og i 1833 blev det for meget for Generalpostdirektoratet. Den 10. August blev stiftamtet bedt om en udtalelse om, hvordan forholdene kunne forbedres ved Aggersund, Løgstør, Hadsund og Hvalpsund.

For Løgstørs vedkommende indberettede amtet bl.a.: "overfarten indskrænker sig til personer og små pakker og besørger med en liden båd og ditto kåg med én, højst to mand". Man var meget godt tilfreds med havne og øvrige forhold.

Overfarten ved Aggersund var man mindre tilfreds med, selv om færgekapaciteten var større, så alt kvæg kom over den vej.

For at forbedre forholdene ved Løgstør blev det foreslået, at anskaffe en større færge, som ved Aalborg, at bygge færgelejer, så man kunne køre ombord, og endelig at anlægge en dæmning, en såkaldt "vase", fra Aggersborg ud til holmen.

Hvis disse ting blev bragt i orden, mente man, at færgestedet ved Aggersund ville "så godt som bortfalde af sig selv, og at enhver forbedring der ville blive overflødig". Den 2. september 1842 kunne stiftamtmanden indberette, at der var kørt 3.313½ tønne sten på dæmningen. Natten mellem 1. og 2. november 1837 kom der en stormflod, som ødelagde færgemand N.Chr. Andersens hus på færgenholmen.

Der skulle opføres et nyt hus, og Andersen søgte om tilskud. Han fik 100 rdl. Desværre opstod en ny og værre storm 6.-7. januar 1839, og huset forsvandt endnu engang. Selvom færgemanden fik de 100 rdl., var der ikke råd til et nyt hus, og næsten halvdelen af holmen var forsvundet.

Det tog åbenbart modet fra myndighederne, for ingen af de andre planer kom længere end til papiret. Ruten synede hen, og midt i 1870-erne var Aggersund alene tilbage uden konkurrence.

Aggersborggård havde stadig færgeretten, og forholdene blev væsentlig forbedret i 1859 med en færgebro i Aggersund syd, og i 1860 med en dæmning på nordsiden.

Det var dog stadig den gamle rofærge, og i 1891 indledtes forhandlinger om en forbedring af overfarten. En gruppe borgere i Løgstør ville gerne trække mere handel fra Hanherred til Løgstør og dannede i midte af 90-erne et konsortium, der købte færgeprivilegierne. Konsortiet forhandlede med staten, der ville yde 285.000 kr. til etablering af en dampfærge, hvis de interesserede amts- og sognekommuner ville påtage sig driften.

Og således blev det. I 1903 købte Vandbygningsdirektionen under Ministeriet for offentlige Arbejder Aggersund færgeri af konsortiet for 60.000 kr. Staten bekostede også bygning af færge og færgelejer, ikke kun i Aggersund Nord og Syd, men også i Løgstør.

Det var byen, der havde krævet færgeleje med anløb fire gange dagligt. Til gengæld skulle Løgstør betale 29/60 af et evt. underskud, men amter og andre kommuner slap betydelig billigere.

Færgen D/F "Aggersund" blev søsat i 1902. Den målte godt 58 bruttoregister tons og havde plads til ca. 100 passagerer og 4-5 vogne. Den sejlede fra begyndelsen i 1903 12 ture mellem nord og syd, og 4 ture til Løgstør.

Trods den store forbedring af overfartsforholdene fik færgen efterhånden et større og større årligt underskud, og de lokale kommuner forsøgte at få staten til at overtage driften. Man erkendte, at overfarten havde fået stor betydning for den gennemgående trafik, så fra 1. april 1918 blev driften overtaget af Generaldirektoratet for Postvæsenet.

Sidst i 1920'erne begyndte diskussionen om en fast forbindelse over fjorden. Der kom en mængde forslag, både broer, herunder pontonbroer, tunneller og dæmninger. Der var uenighed om, hvorfra broen skulle udgå, enten Løgstør eller Aggersund syd.

Resultatet blev som bekendt den bro, der var konstrueret af fa. Chr. Ostenfeld, der blev indviet i 1942. Da det var under krigen, måtte man ikke fotografere broen ved indvielsen. Det var der heldigvis nogen, der gjorde alligevel. Broen blev gennemgribende restaureret ved 50-års jubilæet.

Trafikken er steget fra nogle få hundrede om dagen i 1947 til ca. 5.000 i 1992. Den sejlede trafik, der kræver oplukning af broen, var i 1942 ca. 3.000, hovedsagelig erhvervsfartøjer, mens det i 1992 var ca. 7.000, hvoraf de 5.000 var lystfartøjer.

Broen blev indviet midt under krigen, og da var Aggersund omdannet til en fæstning, der blev kaldt "Stützpunkt Gruppe Aggersund". Hele området var omgivet af pansergrave og der blev opført et antal bunkers. Det var broen, som tyskerne ville sikre, og befæstningens størrelse viste, at man var mest nervøs for angreb nordfra. Der ligger stadig bunkers syd for broen, men ellers er det meste væk, undtagen en bunker bag Aktivitetshuset, hvor pansertårnet fra en tjekkisk kampvogn stikker op. Det har fået en mere fredelig anvendelse som støtte for en flagstang.

AGGERSBORG KIRKE

Kirken ligger ret ensomt på kirkebakken, et stykke vej fra byen. Den blev bygget umiddelbart nord for ringvolden, men ser ikke umiddelbart ud til at være en gårdkirke til Aggersborg.

Kirken er opført i romansk tid af granitkvadre, tilhuggede sten som i kirkegårdens store dige. Stenene har måttet hugges ud i fugerne, som er blevet fornyet. På sydsiden er stenene nyhugget og der er indsat større vinduer, mens nord siden har de oprindelige små.

I slutningen af middelalderen blev der bygget et klokketårn til kirkens vest mur. Vest murens kvadre er indsat forneden i tårnet, som i øvrigt er af tegl, der er hvidkalket. Ellers præges kirken af enkelhed, en "almindelig" sognekirke, hvor forbindelsen til herregården mest ses inden i.

Inde i kirken lægger man mærke til noget særligt: Der er nogle udskæringer i panelerne, som skyldes, at der ved restaureringen i 1976 blev opdaget nogle runeindskrifter i puds, og de skulle gerne kunne ses af kirkegængerne. Man mener, at de er indridset sent i 1200-tallet, mens runer endnu blev brugt.

Af inventaret fra katolsk tid er der ikke bevaret meget. Det murede alterbord er gemt bag paneler, men så er der døbefonten, som er en romansk granitfond med rund kumme.

Efter reformationen, mens familien Bild ejede Aggersborggård, kom der nyt inventar med prædikestolen som det vigtigste. Et smukt og enkelt snedkerarbejde, regelmæssigt opbygget med fyldinger, ligesom lyd himmelen ovenover, der er noget senere.

Fra samme tid stammer også skriftstolen i koret. Efter at skriftemålet har ændret sig, kaldes den for "præstestol". Funktionen som skriftestol kan stadig ses i den malede tekst på gavlstykket: "Forsøger eder self om i ere i troen". Ved samme tid menes det også, at der kom stole i kirken.

Den oprindelige altertavle sidst i 1500-tallet blev udskiftet med en ny altertavle i 1700-årene. Det bærende understykke, predellaen, blev genbrugt, men de oprindelige farver er dækket af en marmorering ligesom altertavlen.

Klokken, der blev hængt op i tårnet, måler 90cm. I diameter og har en tekst på siden, hvor der står: "Anno Chrii 1601 den 24 iunii lod erlig oc velbyrdig mand Preben Bild til Aggersborg Kon:Mayst. Befalingsmand paa Hindzgafvel støbe denne klokke til sin sognekirke Aggersborg Kirke af mig Adam Nielsen udi Kolding". På klokken ses også Preben Bilds initialer PB og AK for hustruen Anne Eriksdatter Kaas og begges våben.

Fra 1600-årene er bevaret en sjælden brudebænk. På ryggen er indskrevet med forgyldte bogstaver: "16. Magdalena Efversdaatter. 48". Hun var søster til provsten i Aggersborg, hr. Jørgen Iversen Brorup, og bænken er sandsynligvis skænket til kirken ved hendes bryllup med sognepræsten i Hjardemål, hr. Christen Nielsen Morsing.

Bænken var bregnet til at sætte frem i koret ved vielser, og på bagsiden var malet en sætning fra vielsesritualet: "Quinderne skulde vere deris mend underdanige. 1648".

Bænken blev senere hensat på Aggersborggård og herfra flyttet af Jacob Nørgaards datter, Mariane Kronborg, til Vester Keldgaard i Kettrup sogn. Der fandt man den i 1947, og efter samråd med sin slægt, skænkede ejeren den til Nationalmuseet, hvor den er udstillet i samlingen "Dansk Bondekultur".

Kirkesølvet stammer fra 1754, skænket af Christen Speitzer og hans hustru. Der findes et marmor-epitafium over parret.

Kirken har oplevet mange forandringer i tidens løb. F.eks. er stengulvet udskiftet med trægulv. Stolene blev totalt fornyet i 1905 og reguleret i 1926. Den nuværende altertavle blev indkøbt i 1930 fra Østerbølle kirke, hvor den havde stået siden 1598, men var sat på loftet. Den er for bred til det murede alterbord, og rager ud til begge sider.

I 1976 skulle gulvet udskiftet overalt, og der blev en god mulighed for at foretage en arkæologisk udgravning for at finde ældre spor af kirken. Det viste sig bl.a. at der oprindeligt fandtes et ældre fundament til en kirke, som aldrig blev opført. Det mærkelige er, at den nuværende kirke ikke har brugt det samme fundament, men drejet retningen. Den ældste del af kirken er koret og apsiden, som kan dateres til ca. 1150, hvor det ældste fundament er fra ca. 1100 oven i en gammel kirkegård fra ca. 1000.

Det første skib af træ var samtidigt med koret, og det nuværende af sten kom til omkring 1250. Det kan altså konstateres, at kirken ikke har forbindelse med vikingeborgen, men de ældste begravelser kan muligvis være af de mænd, der faldt ved oprøret i 1086.

AGGERSUND BY

Til at begynde med skete bebyggelsen i nærheden af herregården. Det var hovedsagelig til landbruget, men snart begyndte beboerne at bosætte sig tæt på færgehusene ved overfarten. Her var det først og fremmest skibsfart og handel.

Det var ikke tilladt at handle uden for købstæderne, og det benyttede købmænd i Aalborg sig af, selv om det heller ikke var lovligt. Den 16. November 1635 forespurgte Niels Jørgensen fra Aalborg på Han Herreds Ting på Aalborgs borgmester og råds vegne, om en del vidner fra egnen ikke var klar over, at borger i Aalborg Gregers Thomsen havde holdt og endnu holder åben bod ved Aggersund med adskilligt gods og kramvarer, hvor både han og hans tjener Laust Christensen solgte til hvem som helst, adelig eller uadelig, som ville købe?

Samme anklage gjaldt fire andre Aalborg-borgere.

Christen Gregersen fra Aggersund stod frem og vidnede, at Gregers Thomsen havde opsat en bod ved Aggersund og havde noget gods deri, som han havde ført fra Kloster Marked, men hvorledes han forholdt sig med godset, vidste han ikke.

Han vidnede også, at de andre tiltalte undertiden lå ved Aggersund og krævede deres tilgodehavende hos beboerne, men han vidste ikke, om de handlede her. En sådan trafik havde både disse og andre af Aalborgs beboere drevet gennem 50 år.

Otte andre vidnede også, og på Gregers Thomsens og de andres vegne mødte Jens Christensen i Holmgård i Bejstrup. Han fremlagde et skriftligt svar, at da Aalborgs magistrat anklagede dem for brud på byens privilegier, erklærede de, at de ikke havde holdt åben købmands bod i Aggersund, men kun leveret forud bestilt gods der og taget korn og andre varer i bytte, ligesom de havde modtaget betaling for varer, som var solgt i Aalborg eller på markeder på kredit, hvad de anså for fuldt lovligt.

Vi ved ikke, hvordan sagen endte, men efterhånden begyndte byens egne borgere at handle, bl.a. med skibsfart til Aalborg og transport virksomhed.

Sognet havde i 1801: 373 indbyggere, i 1850: 513. Det toppede i 1901 med 856 og så sank indbyggertallet igen. I 1955 var der 765, og i dag er der 565 tilbage. Også erhvervsfordelingen har ændret sig. I Trap: Danmarks første udgave fra 1859 står der bl.a.: "Indvaanere: 545. Af særlige Erhverv udenfor agerdyrkning gives her kun Søfart fra Aggersund, næsten udelukkende til Aalborg med Korn, Kartofler, Smør, Æg o.s.v. og Fiskeri, hvilket dog nu er langt ringere end tidligere. Fangsten bestaar meest i Sild og Aal, som afsættes enten paa Stedet eller i nærmeste Omegn".

I 1933 nævnes, at sognet bl.a. rummer følgende: Præstegård, sparekasse, kro, hotel, færgested, teglværk, savværk, mejeri, elektricitetsværk, brugsforening, planteskole og to folkeskoler. På det tidspunkt boede der ca. 350 i byen Aggersund. Byens befolkning voksede samtidigt med, at hele sognets ind- byggertal gik ned. I 1955 var der 475 i byen. Erhvervsfordelingen var: 38 levede af landbrug, 173 af båndværk og industri, 63 af handel og omsætning, 49 af transportvirksomhed, 14 af liberale erhverv og administration og 49 af pension, formue m.m. Foruden det der blev nævnt i 1933 var der kommunekontor, bibliotek, idrætsplads, tømmerhandel, havne- og toldkontor, og telefoncentral, altså alt, hvad man kunne vente af en sogne by.

Efter kommunesammenlægningen er der forsvundet en del kontorer og virksomheder, bl.a. fordi det meste af administrationen er flyttet til Løgstør.

Alligevel er Aggersund en by med meget liv og et imponerende sammenhold.